

Kommunenes utgifter til
bosetting og integrering
av enslige mindreårige flyktninger
i 2013

Sluttrapport fra Beregningsutvalget august 2014

Innholdsfortegnelse

1 Sammenheng	1
1.1 Innledning.....	1
1.2 Beregningsutvalgets målgruppe	2
1.3 Tilskudds- og refusjonsordninger for enslige mindreårige.....	2
1.3.1 Tilskuddsordninger	2
1.3.2 Refusjonsordning	2
1.4 Utgiftsområder.....	2
1.4.1 Utgifter til sosialhjelp.....	2
1.4.2 Utgifter til introduksjonsstønad.....	3
1.4.3 Utgifter til administrasjon	3
1.5 Hovedkonklusjoner.....	4
2 Gjennomgang av resultatene	5
2.1 Resultatene fra sosialhjelpsundersøkelsen.....	5
2.2 Resultatene fra introduksjonsstønadsundersøkelsen.....	5
2.3 Resultatene fra enslig mindreårigundersøkelsen	5
2.3.1 Barne- og ungdomsvernet	6
2.3.2 Sosial råd og veiledning	6
2.3.3 Bolig-/boligadministrasjonstjenester.....	6
2.3.4 Ekstratiltak i grunnskolen.....	7
2.3.5 Eksamensrettet grunnskoleopplæring	7
2.3.6 Introduksjonsprogram	7
2.3.7 Støttekontakt, aktivisering og pleie og omsorg i hjemmet	8
2.3.8 Kultur- og ungdomstiltak	8
2.3.9 Felleskostnader.....	8
2.3.10 Det statlige tilskuddet til enslige mindreårige	8
3 Barnevernsutgifter	9
3.1 Nøkkeltall	9
3.2 Brutto barnevernsutgifter.....	9
3.3 Netto barnevernsutgifter	9
4 Oversikt	11
5 Konklusjon	12
6 Metode	13
6.1 Sosialhjelp	13
6.1.1 SSBs kontroller av data	13
6.1.2 Beregning av utgifter til utbetalt sosialhjelp per person i målgruppen	13
6.1.3 Vurdering av datakvaliteten	14
6.2 Introduksjonsstønadsundersøkelsen	14
6.2.1 Bruk av KOSTRA og kontroll av data	14
6.2.2 Beregning av gjennomsnittlige utgifter til utbetalt introduksjonsstønad per person i målgruppen.....	15
6.2.3 Beregningsutvalgets vurdering av datakvaliteten.....	15
6.3 Administrasjonsundersøkelsen	15
6.3.1 Valg av kommuner	15
6.3.2 Gjennomføring av undersøkelsen.....	15
6.3.3 Kartlagte utgiftsområder	16
6.3.4 Tilskuddsordning for enslige mindreårige	18

6.3.5	Beregning av en gjennomsnittsutgift per person per år for 2013	18
6.3.6	Vurdering av kvaliteten på datamaterialet.....	18
6.3.7	Kvalitetssikring	18
6.4	Utgifter til kommunale helsetjenester.....	19
6.5	Drøfting – styrker og svakheter ved undersøkelsen	19
6.5.1	Styrker	19
6.5.2	Svakheter.....	19
Vedlegg	.....	20

Tabeller

Tabell 3. 1	Oversikt over brutto og netto barnevernsutgifter per enslig mindreårig (EM) og per enslig mindreårig med barnevernstiltak. Avrundede tall. Kroner.....	9
Tabell 4. 1	Oversiktsbilde over totale utgifter og fratrukk. Avrundet til nærmeste hundre. Kroner.	11
Vedleggstabell 1	Antall enslige mindreårige bosatt i landet, fordelt på kull (bosettingsår), 2013. Ikke avrundet.....	20

Figurer

Figur 2. 1	Antall enslige mindreårige oppgitt på de ulike boløsningene. Per 31.12.2013	7
Figur 5. 1	Utgiftsfordeling av utgifter til enslige mindreårige.	12

1 Sammendrag

1.1 Innledning

Beregningsutvalget ble høsten 1990 oppnevnt av Kommunal- og arbeidsdepartementet til å gjennomføre en årlig kartlegging av de kommunale utgiftene til bosetting og integrering av flyktninger, og personer med opphold på humanitært grunnlag. Resultatet av denne kartleggingen presenteres i rapporten “*Kommunenes utgifter til bosetting og integrering av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag*”, heretter kalt hovedundersøkelsen¹. Fra og med kartleggingen i 2011 har det inngått i Beregningsutvalgets mandat å se spesielt på kommunenes utgifter til bosetting og integrering av enslige mindreårige flyktninger. Funnene fremstilles i denne rapporten om “*Kommunenes utgifter til bosetting og integrering av enslige mindreårige flyktninger*”.

Undersøkelsen kartlegger hovedsakelig i hvilken grad integreringstilskuddet, enslige mindreårige tilskuddet og barnevernsrefusjon dekker kommunenes utgifter til enslige mindreårige flyktninger.

Kartleggingen av utgifter til enslige mindreårige er, i likhet med hovedundersøkelsen, delt inn i tre deler. De to første undersøkelsene ser på utgifter til henholdsvis sosialhjelp og introduksjonsstønad. Sosialhjelps- og Introduksjonsstønadsundersøkelsene gjøres ved hjelp av KOSTRA-tall fra kommunene, koblet mot Utlendingsdatabasen (UDB) som forvaltes av Utlendingsdirektoratet (UDI) og SSBs befolkningsfiler over bosatte personer. Den tredje delen, Administrasjonsundersøkelsen, kartlegger gjennom en spørreundersøkelse kommunenes utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse. I Administrasjonsundersøkelsen har Beregningsutvalget sendt et spørreskjema til 20 kommuner; dette er de samme kommunene som i hovedundersøkelsen. De 20 kommunene var i 2013: Sarpsborg, Ski, Bærum, Skedsmo, Oslo, Lillehammer, Drammen, Lier, Sandefjord, Skien, Songdalen, Sandnes, Haugesund, Bergen, Flora, Trondheim, Stjørdal, Narvik, Harstad og Sør-Varanger. Fem kommuner er ikke tatt med i kartleggingen, grunnet ingen eller svært få enslige mindreårige bosatt i kommunen, samt én kommune som ikke hadde mulighet til å svare. Disse seks var Oslo, Haugesund, Narvik, Harstad, Songdalen og Sør-Varanger.

507 enslige mindreårige var bosatt i de 14 kommunene som var med i kartleggingen. I dette tallet har Beregningsutvalget tatt utgangspunkt i antall bosatte per 31.12.2013, og korrigert for nettoflyttinger i kommunene i løpet av året. Beregningsutvalget har kartlagt 507 enslige mindreårige av totalt 2 469 enslige mindreårige i målgruppen bosatt i Norge i 2013². Det er en dekningsgrad på 20,5 prosent.

Kapittel 1 i rapporten er et kort sammendrag av innholdet i kartleggingen og dens hovedkonklusjoner. Resultatene fremstilles mer inngående i kapittel 2, mens kapittel 3 ser nærmere på barnevernsutgifter siden dette er den klart største utgiftsposten for enslige mindreårige. Kapittel 4 gir en oversikt over totale utgifter. Metoden brukt i undersøkelsen presenteres i kapittel 6, samt svakheter og styrker ved kartleggingen.

Alle utgiftsbeløp oppgitt i denne rapporten er avrundet, med mindre annet er oppgitt

---

¹ 2013-kartleggingen av kommunenes utgifter til integrering og bosetting av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag, eller *hovedundersøkelsen*, finnes på www.imdi.no

² Kilde for antall enslige mindreårige bosatt i Norge er kobling mellom UDI-fil og folkeregisteret. Da inkluderes alle enslige mindreårige i Beregningsutvalgets målgruppe i hele landet

1.2 Beregningsutvalgets målgruppe

Målgruppen i denne undersøkelsen har vært personer som har utløst integreringstilskudd og enslig mindreårig-tilskudd i det aktuelle kartleggingsåret.

Personer som utløser enslig mindreårig-tilskudd:

- Alle barn og unge under 18 år som kommer til landet uten foreldre eller andre voksne med foreldreansvar i Norge.
- Tilskuddet utbetales til og med det året den enslige mindreårige fyller 20 år. Og tilskuddet utbetales selv om personene har fylt 18 år ved bosettingen.
- Enslige mindreårige flyktninger som utløser eller tidligere har utløst integreringstilskudd.

Personer som utløser integreringstilskudd:

- Flyktninger eller personer med opphold på humanitært grunnlag bosatt i opp til fem år³.

1.3 Tilskudds- og refusjonsordninger for enslige mindreårige

1.3.1 Tilskuddsordninger

I 2013 var integreringstilskuddets sats for enslige mindreårige 616 800 kroner fordelt over fem år. I tillegg utbetales det et særskilt tilskudd for enslige mindreårige på 130 900 kroner per person per år. Det særskilte tilskuddet differensieres første året. Det utbetales fra og med den måneden vedkommende blir bosatt, til og med det året den enslige mindreårige fyller 20 år.

1.3.2 Refusjonsordning

Barnevernsutgifter til enslige mindreårige blir refundert av Bufetat, bortsett fra en kommunal egenandel på 15 043 kroner per måned, eller 180 516 kroner per år (2013). Rundskriv Q-05/2004 gir retningslinjer for hvilke utgifter til bosetting og integrering av enslige mindreårige flyktninger som kommunene kan få refundert som klientrettede utgifter i barnevernet. Utgifter som ikke refunderes, i følge rundskrivet, er blant annet kjøp eller tilpassing av bolig, møbler og inventar, skole/utdanning, helsetjenester, reiser for barnet eller besøkende til barnet, vergelønn og tolk.

I kapittel 3 ser vi nærmere på kommunenes brutto og netto utgifter til barnevernet, det vil si barnevernsutgifter før og etter refusjon.

1.4 Utgiftsområder

1.4.1 Utgifter til sosialhjelp

Datakilden er SSBs årlige oppgaveinnhenting over økonomisk sosialhjelp (KOSTRA), koblet mot Utlendingsdatabasen (UDB) som forvaltes av Utlendingsdirektoratet (UDI) og SSBs befolkningsfiler over bosatte personer.

For å beregne gjennomsnittlig sosialhjelpsutbetalinger per enslige mindreårig bosatt et bestemt år, tas summen av alle utbetalingene til enslige mindreårige som tilhører dette årskullet delt på totalt antall enslige mindreårige i samme årskull.

---

³ For å lese mer om integreringstilskuddet, se Beregningsutvalgets rapport "Kommunenes utgifter til integrering og bosetting av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag i 2013".

Summen av gjennomsnittsutbetaling per enslig mindreårig for de enkelte årskullene som omfattes av tilskuddsordningen (2009-2013) gir i 2013 et samlet beløp på 33 100 kroner over femårsperioden.

1.4.2 Utgifter til introduksjonsstønad

Datakilden er innrapporterte data fra kommunene til KOSTRA, koblet mot Utlendingsdatabasen (UDB) som forvaltes av Utlendingsdirektoratet (UDI) og SSBs befolkningsfiler over bosatte personer.

For å beregne gjennomsnittlig introduksjonsstønadsutbetaling per enslig mindreårig i et bosettingsårskull, tas summen av alle utbetalingene til enslige mindreårige som tilhører dette årskullet delt på totalt antall enslige mindreårige i samme årskull. Dette er den samme framgangs-/beregningmåten som er beskrevet ovenfor for sosialhjelp.

Summerer vi gjennomsnittsutbetaling per enslige mindreårig for de enkelte årskullene som omfattes av introduksjonsordningen (2009-2013) får vi i 2013 et samlet beløp på 40 700 kroner over femårsperioden.

1.4.3 Utgifter til administrasjon

I kapittel 2 er det gjort nærmere rede for kartleggingen av kommunenes utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse tiltakene.

I alt 14 kommuner deltok i kartleggingen av utgifter for enslige mindreårige. I disse kommunene var 20,5 prosent av alle enslige mindreårige bosatt ved utgangen av 2013. Beregningsutvalget anser dette for å være et representativt utvalg.

Tjenesteområdene som kartleggingen omfattet var barnevernstjenester, sosialkontortjenester, innvander/flyktningkontortjenester, administrasjon av introduksjonsprogram, eksamensrettet grunnskoleopplæring for voksne, sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening, bolig/boligadministrasjonstjenester, støttekontakt og ekstratiltak i grunnskolen. Kultur- og ungdomstiltak og felleskostnader knyttet til disse områdene er kartlagt i Beregningsutvalgets hovedundersøkelse, og det er samme beløp per person i hovedundersøkelsen som er brukt i denne kartleggingen. I tillegg har Beregningsutvalget kartlagt hvor mye statlig, særskilt tilskudd til enslige mindreårige kommunene har mottatt, og dette beløpet blir trukket fra de totale kostnadene i kommunene. Undersøkelsen omfattet ikke kommunale nettoutgifter knyttet til helsetjenester.

For å beregne gjennomsnittsutgift per enslig mindreårig er utgiftene summert for utvalgskommunene, og dividert på totalt antall personer i målgruppen i utvalgskommunene per 31.12.2013, korrigert for nettoflyttinger til og fra kommunene i løpet av 2013.

Beregnete utgifter til integreringstiltak og administrasjon på de kartlagte områdene var 150 000 kroner per person i målgruppen i 2013, fratrukket refusjonsordninger⁴, som barnevernsrefusjoner og sykelønnsrefusjoner, og tilskuddsordninger, som enslig mindreårig-tilskudd. Dette tilsvarer 749 500 kroner per person for femårskullet. Det multipliseres med fem for å få utgifter for fem år. Dette gjøres fordi integreringstilskuddet blir utbetalt over fem år, og dermed må utgiftene også være for fem år.

---

⁴ Kommunene trekker ikke fra integreringstilskuddet. Dette gjøres av Beregningsutvalget etter det er blitt beregnet utgifter per person, inkludert sosialhjelp og introduksjonsstønad. Se kapittel 2.

1.5 Hovedkonklusjoner

Samlet viser tallmaterialet i enslige mindreårige-undersøkelsen i utvalgskommunene, og sosialhjelps- og introduksjonsstønadsundersøkelsen (landstall) i 2013, utgifter per enslige mindreårige flyktning over femårsperioden på 823 300 kroner. Sammenliknet med 2012 er dette en oppgang på 11,9 prosent eller 87 200 kr.

Utgifter til helse kommer i tillegg til de kartlagte utgiftene. Legger vi til prisjusterte utgifter til helse (29 300 kroner) blir kommunenes samlede utgifter til enslige mindreårige i femårsperioden **852 600 kroner**, en oppgang på 11,6 prosent eller 88 200 kroner.

Sosialhjelpsundersøkelsen og introduksjonsstønadsundersøkelsen (landstall) viser en nedgang i utgifter per person på henholdsvis 11,7 prosent og 42 prosent sammenliknet med 2012. Oppgangen i totale utgifter per enslig mindreårig i 2013 skyldes derfor kun en vekst i gjennomsnittlige administrasjonsutgifter per enslig mindreårig flyktning i utvalgskommunene over 5-årsperioden på 19,3 prosent. Økte gjennomsnittlige administrasjonsutgifter per person kan spores tilbake til oppgang i barnevernsutgifter på 21,2 prosent per enslig mindreårig i undersøkelsen. Vekst i utgifter til barnevern vil ha stor effekt på gjennomsnittskostnad per person i undersøkelsen ettersom dette området utgjør 78 prosent av de totale utgiftene. En økning i utgifter per person skyldes at andelen av enslige mindreårige i undersøkelsen med barnevernsvedtak har gått opp. Det kan være man ser en effekt av at store bosettingskull av enslige mindreårige nå går ut av målgruppen fordi de er over 20 år. Det er ofte eldre enslige mindreårige (18-20 år) som mottar sosialhjelp og introduksjonsstønad, mens de fleste enslige mindreårige under 18 år er klienter i barnevernet. Antall enslige mindreårige i undersøkelsen har sunket med 120 personer fra 2012 til 2013. Samtidig er det en større andel av de enslige mindreårige i vårt utvalg som har barnevernsvedtak, og blir dyrere per person på grunn av økte barnevernsutgifter.

Kommunene har utgifter til enslige mindreårige utover det som dekkes av barnevernsrefusjon, enslige mindreårig tilskuddet og integreringstilskuddet. Utgifter per enslige mindreårig til femårskullet er 852 600 kroner og integreringstilskuddet i 2013 var på 616 800 kroner. Dette gir en utgift for kommunene per enslig mindreårig, på 235 800 kroner.

2 Gjennomgang av resultatene

2.1 Resultatene fra sosialhjelpsundersøkelsen

Siden formålet for Beregningsutvalgets undersøkelse er å kartlegge utgifter på landsnivå, bruker vi landsgjennomsnittet i stedet for gjennomsnittet av utvalgs kommunene. Landsgjennomsnittlig utbetalt sosialhjelp til enslige mindreårige i 2013 var på **33 100 kroner** for femårskullet. Dette er en nedgang på 11,7 prosent eller 4 400 per person fra 2012. Synkende kostnader skyldes at andelen av enslige mindreårige som mottar sosialhjelp på landsbasis har gått ned fra 22,6 prosent i 2012 til 18 prosent i 2013. Siden det beregnes utgifter per flyktning i målgruppen og ikke per stønadsmottaker, vil en nedgang i andelen av flyktninger i målgruppen som mottar sosialstønad, gi en nedgang i gjennomsnittlige utgifter per flyktning.

Normalt er det personer som er over 18 år som får utbetalt sosialhjelp. Det er dermed ofte eldre enslige mindreårige (18-20 år) som mottar sosialhjelp, mens de fleste enslige mindreårige under 18 år er klienter i barnevernet. Endringer i alderssammensetning innenfor målgruppen kan derfor føre til variasjon i utgifter til sosialhjelp og barnevern.

I sosialhjelpsundersøkelsen for utbetalt sosialhjelp i hovedundersøkelsen, var det endelige landsgjennomsnittet for utbetalt sosialstønad i 2013 på 88 300 kroner for femårskullet

2.2 Resultatene fra introduksjonsstønadundersøkelsen

Landsgjennomsnittlig introduksjonsstønad til enslige mindreårige i 2013 var på 40 700 kroner for femårskullet. Dette er en nedgang på 42 prosent fra 70 300 kroner for femårskullet i 2012. Siden formålet for Beregningsutvalgets undersøkelse er å kartlegge utgifter på landsnivå, bruker vi landsgjennomsnittet i stedet for gjennomsnittet av utvalgs kommunene.

Den kraftige nedgangen i utgifter kommer som en følge av at antall enslige mindreårige som deltar på introduksjonsprogrammet er halvert fra 603 i 2012 til 306 i 2013. Andelen av landets enslige mindreårige i introduksjonsprogram har sunket fra 22,7 prosent i 2012 til 12,8 prosent i 2013. I og med at det beregnes utgifter per flyktning i målgruppen og ikke per deltaker, vil en nedgang i andelen av flyktninger i målgruppen som deltar i introduksjonsprogram, i seg selv føre til en nedgang i gjennomsnittlige utgifter per flyktning.

Det er ofte eldre enslige mindreårige (18-20 år) som får introduksjonsstønad, mens yngre enslige mindreårige går i andre tiltak, som grunnskole, eller eksamensrettet grunnskoleopplæring. Det er først ved fylte 18 år at man har rett og plikt til deltakelse i introduksjonsprogram. Synkende andel deltakere kan derfor skyldes at store bosettingskull av eldre, enslig mindreårige nå går ut av målgruppen fordi de er over 20 år.

I introduksjonsstønadundersøkelsen for utbetalt introduksjonsstønad i hovedundersøkelsen viser de foreløpige tallene et landsgjennomsnitt på **186 300 kroner** for femårskullet.

2.3 Resultatene fra enslig mindreårigundersøkelsen

Av de 20 kommunene som fikk tilsendt spørreskjema for kommunenes utgifter til enslige mindreårige, var det 14 kommuner som sendte inn svar. Fem kommuner hadde så få eller ingen bosatte enslige mindreårige, mens en annen kommune ikke hadde mulighet til å svare. Disse seks kommunene var Oslo, Haugesund, Narvik, Harstad, Songdalen og Sør-Varanger.

2.3.1 Barne- og ungdomsvernet

Barnevernsutgift per enslige mindreårig er i årets kartlegging 208 200 kroner etter at statlig barvernsrefusjon er trukket fra. Dette er en økning fra 2012 med 36 400 kroner, eller 21,2 prosent. Medianen av barnevernsutgifter lå på 200 000 kroner. Dette må ses i sammenheng med en økning i andel av enslige mindreårige med barnevernsvedtak fra 2012 til 2013. 82 prosent av alle enslige mindreårige hadde barnevernsvedtak i 2012 mens i 2013 er andelen hele 90 prosent. Av enslige mindreårige med barnevernsvedtak var det 78 prosent som utløste refusjon fra Bufetat.

Selv om barnevernsutgifter per person har gått opp, har totale utgifter i barnevernet i utvalgskommunene sunket fra 106,3 millioner i 2012 til 105,4 millioner kroner i 2013. Dette er etter at statlig barnevernsrefusjon er trukket fra. Det er 120 færre enslige mindreårige i undersøkelsen i 2013 sammenliknet med 2012, men disse koster mer per person i barnevernsutgifter.

Noe variasjon kan skyldes endring i sammensetning av kommunene i kartleggingen. I 2013 er det en utskiftning i målgruppen hvor kommuner som gikk ut av undersøkelsen fra 2012 hadde 73 enslige mindreårige, mens det er 43 enslige mindreårige i de nye kommunene som er kommet inn i 2013. Behov for oppfølging av barnevernet vil variere blant personer i målgruppen. I tillegg vil en reduksjon i andel av enslige mindreårige mellom 18 og 20 år føre til et skifte i utgifter per person fra introduksjonsprogrammet og sosialhjelp til barnevern, ettersom det ofte er de yngre enslige mindreårige som er i barnevernet.

I kapittel 3 er det gått nærmere inn på kommunenes barnevernsutgifter med hensyn til refusjonsinntektene.

2.3.2 Sosial råd og veiledning

Til sammen utgjorde dette 2,1 millioner kroner, som gir en gjennomsnittsutgift per enslig mindreårig på 4 300 kroner. Medianen på utgifter på dette området var 1 600 kroner. Seks kommuner oppga ingen utgifter på dette området.

Dette er en nedgang på 74,8 prosent, eller 12 700 kroner fra 2012-kartleggingen. Fallende administrasjonsutgifter på dette området må ses i sammenheng med en nedgang i antall enslige mindreårige som mottar sosialhjelp i utvalgskommunene fra 137 i 2012 til 43 i 2013. Utvalgskommunene viser her samme utvikling som observeres på landsnivå; andel enslige mindreårige som mottar sosialhjelp går ned.

2.3.3 Bolig-/boligadministrasjonstjenester

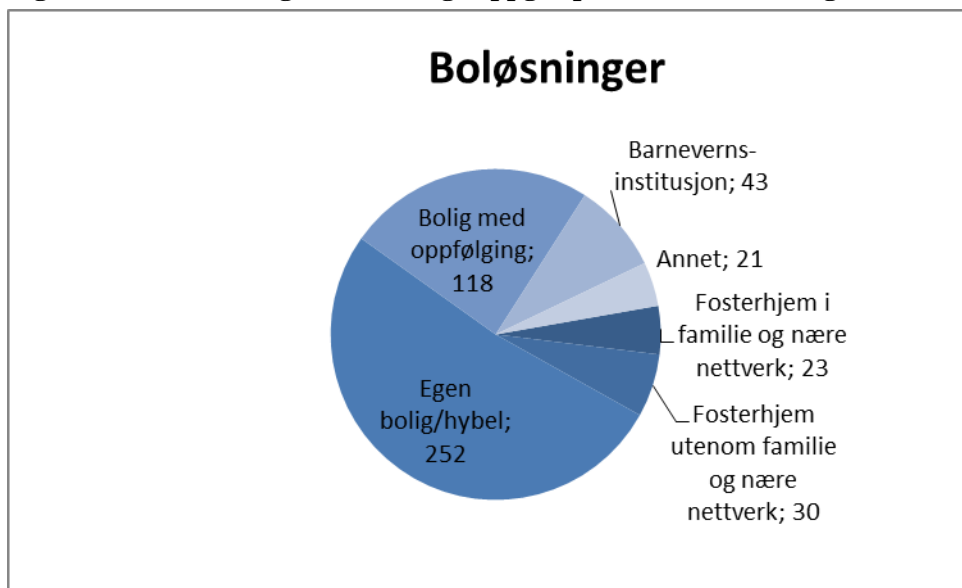
Det spesielle med enslige mindreårige er at de ofte bor i bokollektiv eller barnevernsinstitusjoner. De totale boligutgiftene kom på 6,2 millioner kroner, som gir en utgift på 12 400 kroner per enslig mindreårig. Dette er en oppgang på 29,7 prosent, eller 2 800 kroner pr enslig mindreårig fra 2012. Medianutgiften var på 10 250 kroner. To kommuner oppga å ha ingen utgifter på dette området.

Boligutgiftene består av boligutgifter til enslige mindreårige som ikke har barnevernsvedtak, som for eksempel bor på hybel, boligutgifter for enslige mindreårige hvor utgiftene er lavere enn den kommunale egenandelen, eller boligutgifter som ikke blir refundert av Bufetat.

Noen boligutgifter, spesielt til barnevernsinstitusjoner og bokollektiv ligger under barnevernsutgiftene ettersom det kun delvis ytes refusjon for boligutgifter.

Figur 2.1 viser antall enslige mindreårige oppgitt på de ulike boløsningene.

Figur 2. 1 Antall enslige mindreårige oppgitt på de ulike boløsningene. Per 31.12.2013

Kilde: Enslig mindreårig undersøkelsen

2.3.4 Ekstratiltak i grunnskolen⁵

Totale utgifter til ekstratiltak i grunnskolen var på 3 millioner kroner, som gir en utgift per enslig mindreårig på 6 000 kroner. Medianutgiften var på 6 500 kroner. Fem kommuner oppga ingen utgifter på dette området.

Dette er en nedgang fra 2012-kartleggingen på 37 prosent eller 3 500 kroner per enslige mindreårige. Noe av grunnen til nedgangen kan være at det er færre kommuner som oppga utgifter på dette området for 2013 enn i 2012.

2.3.5 Eksamensrettet grunnskoleopplæring⁶

Det var i gjennomsnitt 157 enslige mindreårige som deltok i eksamensrettet grunnskoleopplæring i 2013, med en totalutgift på 11 millioner kroner. Delt på alle enslige mindreårige i undersøkelsen (507), gir det en utgift per person på 24 200 kroner. Medianutgiften var på 19 400 kroner. To kommuner oppga å ha ingen utgifter på dette området.

Dette er en oppgang fra 2012-kartleggingen på 8 prosent eller 1 800 kroner per enslige mindreårige.

2.3.6 Introduksjonsprogram

58 enslige mindreårige deltok i introduksjonsprogrammet i utvalgskommunene. Beregningsutvalget brukte tall fra hovedundersøkelsen for å beregne driftsutgifter til administrasjon av introduksjonsprogrammet per introduksjonsdeltaker i de ulike kommunene. Disse tallene ble brukt på de enslige mindreårige introduksjonsdeltakerne for å finne utgifter på dette området. I tillegg ble det beregnet driftsutgifter per deltager på introduksjonstiltak som ble ført på andre KOSTRA-funksjoner enn 275. De totale utgiftene for introduksjonsprogram var på 2,9 millioner kroner, som gir en utgift per enslig mindreårig på 5 900 kroner. Medianutgiften var på 3 000 kroner. Fire kommuner hadde ingen enslige mindreårige deltakere i introduksjonsprogrammet.

⁵ Det er beregnet et gjennomsnitt for antall elever i ekstratiltak i grunnskolen, da kommunene har oppgitt antall elever på vår- og høstsemesteret.

⁶ Det er beregnet et gjennomsnitt for elever i eksamensrettet grunnskoleopplæring, da kommunene har oppgitt antall elever på vår- og høstsemesteret.

Dette er en nedgang fra 2012-kartleggingen på 2 300 kroner eller 28 prosent per enslige mindreårige, Nedgang i utgifter til administrasjon av introduksjonsprogrammet er grunnet et lavere antall enslige mindreårige som deltar. I 2012 var 130 deltakere i introduksjonsprogrammet blant enslige mindreårige i undersøkelsen, mens det var 58 deltakere i 2013. Fallende administrasjonsutgifter og antall deltakere i utvalgskommunene følger utviklingen med lavere kostnader til introduksjonsprogrammet blant målgruppen på landsbasis.

2.3.7 Støttekontakt, aktivisering og pleie og omsorg i hjemmet

Det var kun to kommuner som oppga å ha utgifter til støttekontakt. Her ble totalutgiften på 570 000 kroner, som gir en gjennomsnittlig utgift per enslig mindreårig på 1 100 kroner.

2.3.8 Kultur- og ungdomstiltak

Det ble ikke spurt om utgifter til kultur- og ungdomstiltak, men det ble brukt utgiftene per person i de enkelte kommunene fra hovedundersøkelsen. Kommunenes gjennomsnittlige utgifter til kultur- og ungdomstiltak er beregnet til 1 700 kroner per enslig mindreårig i utvalgskommunene. Totale utgifter var på 860 000 kroner. Medianutgiften var på 1 300 kroner. To kommuner oppga ikke utgifter på dette området i hovedundersøkelsen. Det er lite endring fra kartleggingen i 2012.

2.3.9 Felleskostnader

Det ble ikke spurt om utgifter til felleskostnader, men det ble brukt utgifter per person som ble oppgitt i administrasjonsundersøkelsen. De beregnede totalutgiftene til felleskostnader var på 1, 6 millioner kroner og snittutgift per enslig mindreårig på 3 200 kroner. Medianutgiften var på 2 500 kroner.

2.3.10 Det statlige tilskuddet til enslige mindreårige

Det statlige tilskuddet til enslige mindreårige ble trukket fra de totale utgiftene. Totalt enslig mindreårig-tilskudd i utvalgskommunene var 60 millioner kroner, som gir et gjennomsnittlig tilskudd per enslig mindreårig på 118 600 kroner.

I 2012 var gjennomsnittlig mottatt enslig mindreårigtilskudd 117 900 kroner per enslig mindreårig, noe som var 93 prosent av helårstilskuddet (satsen var 126 840 kroner i 2012). I 2013 utgjorde gjennomsnittlig mottatt enslig mindreårigtilskudd 118 800 kroner, som er 90 prosent av helårstilskuddet (satsen var 130 900 kroner i 2013). Dette vil si at det er noen færre enslige mindreårige med helårstilskudd i 2013 sammenliknet med 2012.

3 Barnevernsutgifter

Som tidligere nevnt har Beregningsutvalget sett nærmere på utgifter i barnevernet, og da med hensyn til refusjonene kommunene får. Dette har blitt gjort siden dette er det største utgiftsområdet for enslige mindreårige, og her får også kommunene refusjoner fra Bufetat.

3.1 Nøkkeltall

I de 14 kommunene som er med i denne fremstillingen av barnevernet er det bosatt 507 enslige mindreårige, hvorav 457 har tiltak i barnevernet. 357 av de med tiltak utløste i 2013 barnevernsrefusjon. Det vil si at utgiftene til en enslig mindreårig oversteg kommunenes egenandel, som i 2013 var på 15 500 kroner månedlig og 186 300 kroner årlig. 90 prosent av de enslige mindreårige bosatt i utvalgskommunene hadde tiltak i barnevernet og av disse utløste 78 prosent refusjon.

Gjennomsnittlig mottatt refusjon per enslig mindreårig er 500 400 kroner og medianen er 455 000 kroner. Gjennomsnittlig mottatt refusjon per enslig mindreårig med barnevernstiltak er 554 600 kroner, og medianen er 469 000 kroner.

3.2 Brutto barnevernsutgifter

Brutto barnevernsutgifter for enslige mindreårige vil si barnevernsutgifter, som lønn og sosialutgifter og andre driftsutgifter, før statlig refusjon og andre driftsinntekter er trukket fra. I de 14 kommunene var det brutto barnevernsutgifter på 374 millioner kroner.

3.3 Netto barnevernsutgifter

Netto barnevernsutgifter for enslige mindreårige er brutto barnevernsutgifter fratrukket statlig refusjon for barnevern og andre driftsinntekter, som sykelønnsrefusjon. De 14 kommunene mottok 253,5 millioner kroner i statlig refusjon for barnevernet, og de hadde 15 millioner kroner i andre driftsinntekter. Dermed blir netto barnevernsutgifter 105,5 millioner kroner.

Tabell 3.1 Oversikt over brutto og netto barnevernsutgifter per enslig mindreårig (EM) og per enslig mindreårig med barnevernstiltak. Avrundede tall. Kroner.

	Per EM – 507 personer	Per EM med barnevernstiltak- 457 personer
Barnevernsutgifter før refusjon og andre inntekter	738 000	818 000
Barnevernsutgifter etter refusjon og andre inntekter	208 000	230 800

Kilde: Enslig mindreårig undersøkelsen

Tabell 3.1 viser brutto og netto barnevernsutgifter. Kolonne 1 viser brutto og netto barnevernsutgifter for hele gruppen av enslige mindreårige som er kartlagt. Kolonne 2 viser brutto og netto barnevernsutgifter for den andelen av enslige mindreårige som har barnevernsvedtak. Barnevernsutgiftene før refusjon og andre inntekter (brutto) i de 14 kommunene var på 374 millioner kroner. Dette utgjør 738 000 kroner per enslig mindreårig, og 818 000 kroner per enslig mindreårig med barnevernstiltak. Barnevernsutgiftene etter refusjon og andre inntekter er trukket fra (netto) var på 105,5 millioner kroner. Dette utgjør 208 000 kroner per enslig mindreårig, og 230 800 kroner per enslig mindreårig med barnevernsvedtak. Netto barnevernsutgift per enslig mindreårig med barnevernstiltak viser en høyere utgift enn det som er helårs kommunal egenandel for enslige mindreårige på 186 300 kroner. En mulig årsak til at barnevernsutgiftene er høyere enn kommunal

egenandel kan være at det er utgifter som ikke refunderes jf Rundskriv Q-05/2004, som tolk, skoleutgifter, møbler og inventar osv. Forskjellen mellom kommunal egenandel og netto barnevernsutgifter har vokst i 2013 sammenliknet med 2012. Avviket er nå på 21 700 kroner per enslig mindreårig og 44 500 kroner per enslig mindreårig som har barnevernstiltak.

4 Oversikt

Tabell 4. 1 Oversiktsbilde over totale utgifter og fratrekk. Avrundet til nærmeste hundre. Kroner.

Administrasjonsundersøkelsen for enslige mindreårige	2013	2012	Endring i prosent
Totale brutto utgifter	404 359 800	428 830 000	-5,7 %
Minus: Barnevernsrefusjon	253 464 800	271 091 600	-6,5 %
Minus: Andre inntekter i barnevernet, som for eksempel sykelønnsrefusjon	14 917 700	7 095 300	110,2 %
Minus: Enslig mindreårig tilskudd	60 054 700	72 931 200	-17,7 %
Sum: Totale utgifter, fra trukket EM-tilskudd	75 922 500	77 711 900	-2,3 %
Utgifter per person per år	149 900	125 600	19,3 %
Utgifter per person til 5-årskullet	749 500	628 000	19,3 %
Sosialhjelpsundersøkelsen			
Sosialhjelp	33 100	37 500	-11,7 %
Introduksjonsstønadsundersøkelsen			
Introduksjonsstønad	40 700	70 300	-42,1 %
Samlede utgifter	823 300	735 800	11,9 %
Utgifter til helse			
Kommunal deflator	3,6 %	3,4 %	
Helseutgifter	29 300	28 300	3,5 %
Samlede utgifter inkl. helse	852 600	764 100	11,6 %
Integreringstilskudd for enslige mindreårige	616 800	598 000	3,1 %
Utgiftsgap	-235 800	-166 100	42,0 %

Totalt har utvalgskommunene brutto utgifter på 404,3 millioner kroner. Av dette trekkes barnevernsrefusjoner, andre refusjoner, som for eksempel sykelønnsrefusjoner, og enslig mindreårig tilskudd. Da sitter kommunene igjen med netto utgifter på 75,9 millioner kroner. Dette fordeles på antallet enslige mindreårige, og ganges opp med fem, for å få utgift per enslig mindreårig i femårskullet. Per enslig mindreårig over fem år vil det i gjennomsnitt være utgifter på 749 500 kroner.

I tillegg regnes det ut hvor mye sosialhjelp og introduksjonsstønad som har blitt utbetalt på henholdsvis 33 100 kroner og 40 700 kroner. Etter dette legges den kalkulatoriske helseutgiftene til, og kommunenes utgifter per enslig mindreårig over fem år vil være på **852 600 kroner**.

Kommunene får integreringstilskudd over fem år til summen av 616 800 kroner per enslig mindreårig. Når man trekker dette fra den samlede utgiften per enslig mindreårig, står det igjen et utgiftsgap på **235 800 kroner**. Dette er det beløpet kommunene selv må dekke.

Det har vært en oppgang i kommunens netto driftsutgifter per enslige mindreårige fra 2012 til 2013.

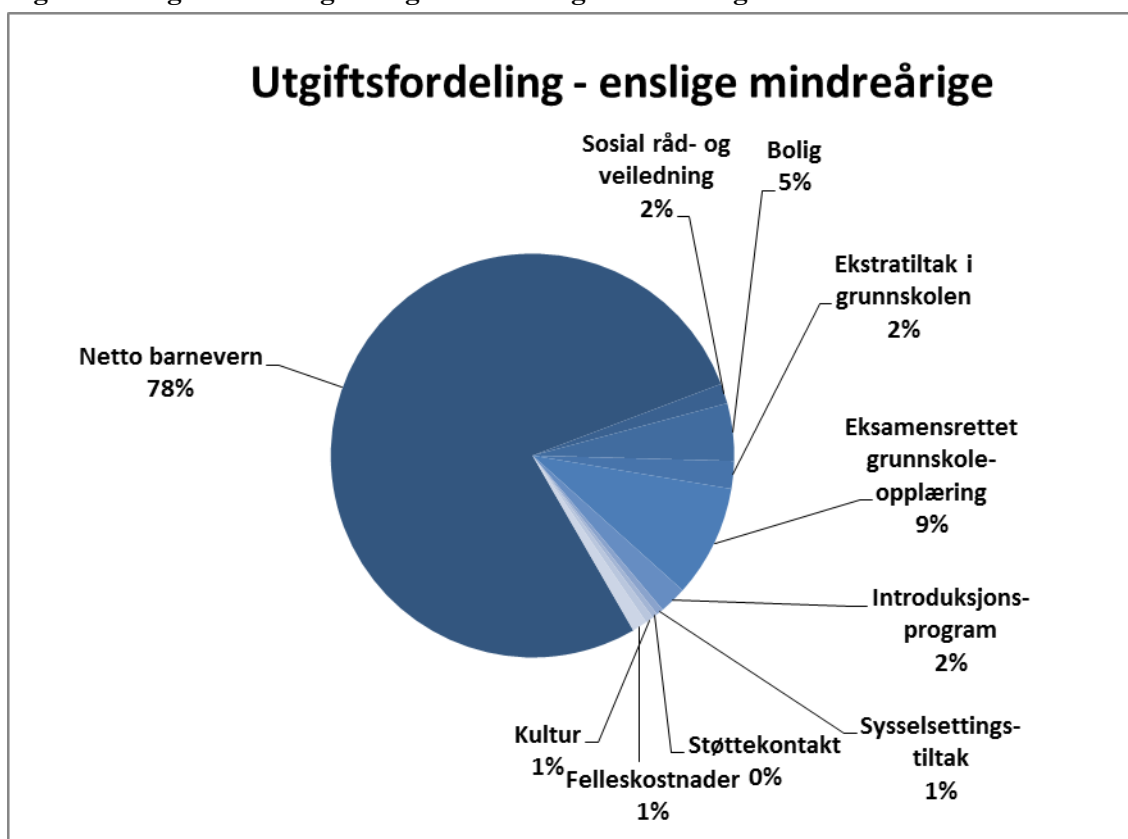
5 Konklusjon

Kommunene har utgifter til enslige mindreårige utover det som dekkes av barnevernsrefusjon, enslige mindreårig tilskuddet og integreringstilskuddet. Utgifter per enslige mindreårig til femårskullet er 852 600 kroner og integreringstilskuddet i 2013 var på 616 800 kroner. Dette gir en utgift for kommunene per enslig mindreårig på 235 800 kroner.

Utgiftsfordelingen for enslige mindreårige skiller seg fra utgiftsfordelingen i hovedundersøkelsen. Den største andelen av utgifter for enslige mindreårige er netto barnevernsutgifter, som utgjør over 78 prosent av alle utgiftene til enslige mindreårige, kartlagt i spørreskjemaet. Til sammenligning er det sosial råd og veiledning, med 23,5 prosent av alle utgiftene, i hovedundersøkelsen, kartlagt i spørreskjemaet som er det største utgiftsområdet.

I barnevernsutgiftene kan det ligge flere utgifter, som for eksempel boligutgifter og lønn til personalet i kommunale tiltak. Dette kan være en av årsakene til at barnevernsutgiftene er en stor andel av de totale utgiftene. Figur 5.1 viser at barnevernet er det området som har de største utgiftene. Dette tjenestoområdet har også de sikreste tallene.

Figur 5. 1 Utgiftsfordeling av utgifter til enslige mindreårige.

Kilde: Enslig mindreårig undersøkelsen

6 Metode

6.1 Sosialhjelp

På oppdrag av Beregningsutvalget beregner SSB kommunens utgifter til utbetalt sosialhjelp til personer i målgruppen. Beregningene bygger på opplysninger innrapportert til KOSTRA og baserer seg på gjennomsnittstall for alle kommuner som har levert data til publisering av endelige tall per 15.juni 2014.

Årlig henter SSB inn oppgaver fra alle landets kommuner om personer som mottar sosialhjelp som grunnlag for produksjon av Norges offisielle statistikk om sosialhjelp. Det blir gitt individopplysninger om stønadsbeløp og antall måneder med stønad.

For å skille ut enslige mindreårige fra denne kartleggingen er SSBs befolkningsfiler koblet mot filer fra utlendingsmyndighetenes Utlendingsdatabase (UDB). Sosialhjelpsoppgavene som er innrapportert fra kommunene kobles så opp mot befolkningsfilene, for å finne ut hvem som er i målgruppen, samt utbetalinger knyttet til disse. Resultatet av koblingene viser samlede stønadsutbetalinger, og antall personer i målgruppen fordelt på kommune og bosettingsår.

For mer informasjon om SSBs statistikk over sosialhjelp og for kommunefordelte tall, se: www.ssb.no/offentlig-sektor/kostra og www.ssb.no/soshjelpk

6.1.1 SSBs kontroller av data

Tall på utbetalt sosialhjelp publiseres i KOSTRA to ganger årlig – ureviderte tall 15.mars og reviderte tall 15.juni. I perioden fra den foreløpige KOSTRA-publiseringen 15.mars til den endelige KOSTRA-publiseringen i juni, rettes feil i datagrunnlaget bl.a. ved innhenting av oppdaterte/rettede opplysninger fra kommunene.

For å eliminere eventuelle feil, er alle innsendte opplysninger fra kommunene kontrollert for de typer feil som lar seg etterspore i SSBs egne kontroller (som ugyldig fødselsnummer, opplysninger som ikke er gitt, opplysninger som er inkonsistente eller tall som avviker sterkt fra foregående år).

6.1.2 Beregning av utgifter til utbetalt sosialhjelp per person i målgruppen

For å gi best mulig bilde av utgiftene til bosetting over tid, uavhengig av størrelsen på de ulike årskullene, er det etter Beregningsutvalgets mening mest relevant å bruke gjennomsnittlig utbetaling per person for hvert enkelt årskull og summere disse gjennomsnittsbeløpene, siden denne summen ikke er påvirket av antall personer i de enkelte årskullene. Med denne beregningsmåten tar man hensyn til at sammensetningen av hvert bosettingskull varierer fra år til år. Den gjennomsnittlige utbetalingen til alle i målgruppen multiplisert med fem ville vært mindre presis enn summen av de gjennomsnittlige utbetalingene for hvert enkelt årskull.

Gjennomsnittlig utbetaling av sosialhjelp per person i målgruppen i et bosettingsårskull er beregnet ved at summen av alle utbetalingene til sosialhjelpsmottakere i målgruppen som tilhører dette årskullet, er delt på totalt antall personer i målgruppen i samme årskull. Dette beløpet vil både være avhengig av hvor stor andel av målgruppen som er sosialhjelpsmottakere og hvor høye beløp hver registrerte stønadsmottaker får i støtte. Tallene i rapporten viser dermed gjennomsnittlig sosialhjelpsutbetaling per person i *målgruppen*, ikke per person som *mottar sosialhjelp*.

6.1.3 Vurdering av datakvaliteten

Sosialhjelpsundersøkelsen baserer seg på endelige KOSTRA-tall per 15. juni 2014 fra alle kommuner der Beregningsutvalgets målgruppe var bosatt.

Utgiftene til utbetalt sosialhjelp utgjør 4,9 prosent av de samlede utgiftene i Beregningsutvalgets kartlegging av kommunenes utgifter til enslige mindreårige. Beregningsutvalget vurderer at datakvaliteten på datauttrekk på sosialhjelpsundersøkelsen er god, fordi dette er individopplysninger som kan kvalitetssikres.

For SSB er det ikke mulig å avdekke i hvilken grad sosialhjelpsutbetalinger eller utbetalinger av introduksjonsstønad blir underrapportert, dvs. at personer har fått støtte uten at dette er innrapportert og ført på SSBs registreringsskjema (KOSTRA-skjema 11 og 11B).

6.2 Introduksjonsstønadsundersøkelsen

Introduksjonsloven gir nyankomne innvandrere i alderen 18 – 55 år rett og plikt til fulltidsdeltakelse i et introduksjonsprogram. Programmet kan som hovedregel vare i inntil to år, og deltakeren mottar introduksjonsstønad i programperioden. Etter behov og individuell vurdering kan programtiden utvides til inntil tre år. Introduksjonsordningen ble obligatorisk fra 1. september 2004, og loven gjelder i første rekke personer som har fått opphold som flyktninger eller har fått opphold på humanitært grunnlag etter asylsøknad, samt deres familiemedlemmer. Som nyankomne regnes personer som er bosatt i en kommune etter avtale i løpet av de siste to år, og den enkelte må ha behov for grunnleggende kvalifisering, det vil si trenge hjelp til å komme ut i ordinært arbeid eller ordinær utdanning.

På oppdrag av Beregningsutvalget beregner SSB kommunenes utgifter til utbetalt introduksjonsstønad til personer i målgruppen. Beregningene bygger på endelige KOSTRA-tall per 15. juni 2014 for alle kommuner hvor Beregningsutvalgets målgruppe var bosatt.

For mer informasjon om SSBs statistikk over introduksjonsstønad og for kommunefordelte tall, se: www.ssb.no/offentlig-sektor/kostra og www.ssb.no/introinnv/.

6.2.1 Bruk av KOSTRA og kontroll av data

På samme måte som for sosialhjelpsundersøkelsen bruker SSB opplysninger fra KOSTRA for å beregne utgifter til utbetalt introduksjonsstønad for Beregningsutvalgets målgruppe. Opplysninger om utbetalt introduksjonsstønad hentes fra KOSTRA-skjema 11B ”Registreringsskjema for introduksjonsstønad”. Her ligger individopplysninger om stønadsbeløp og antall måneder med stønad.

For å skille ut Beregningsutvalgets målgruppe i dette materialet er SSBs befolkningsfiler koblet mot filer fra utlendingsmyndighetenes Utlendingsdatabase (UDB) på samme måte som for sosialhjelpsundersøkelsen. SSBs situasjonsfiler for befolkningen er korrigert for nettoflytting i løpet av året. Data om introduksjonsstønad som er innrapportert fra kommunene kobles så mot befolkningsfilene, for å finne ut hvem som er i målgruppen samt utbetalinger knyttet til disse. Resultatet av koblingene viser samlede stønadsutbetalinger og antall personer i målgruppen fordelt på kommune og bosettingsår.

Opplysningene kontrolleres på samme måte som for sosialhjelpsundersøkelsen.

6.2.2 Beregning av gjennomsnittlige utgifter til utbetalt introduksjonsstønad per person i målgruppen

Samme metode som for sosialhjelpsundersøkelsen brukes for å beregne gjennomsnittlig utbetaling av introduksjonsstønad. Også for introduksjonsstønadsutbetalingene viser tallene i rapporten gjennomsnittlig utbetaling per person i *målgruppen*, ikke per person som *mottar introduksjonsstønad*.

6.2.3 Beregningsutvalgets vurdering av datakvaliteten

Introduksjonsstønads- og sosialhjelpsundersøkelsen baserer seg på data fra alle kommuner som har innrapportert data til KOSTRA. Beregningene i denne rapporten er basert på endelige tall per 15.juni 2014.

Introduksjonsstønad er en ordning som ikke ville eksistert dersom det ikke var bosatt flyktninger. Disse utgiftene utgjør 9,2 prosent av de samlede utgiftene. Beregningsutvalget vurderer at datakvaliteten på datauttrekk på introduksjonsstønadsundersøkelsen er god, fordi dette er individopplysninger som kan kvalitetssikres.

6.3 Administrasjonsundersøkelsen

For å kartlegge kommunenes utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse er det gjennomført en spørreskjemaundersøkelse. Dette blir gjort fordi det ikke er mulig å hente ut disse opplysningene direkte fra allerede eksisterende kommunerapportering. Spørreskjemaet som er brukt er utarbeidet av Beregningsutvalget. Innhenting og bearbeiding av opplysningene i spørreskjemaet er gjennomført av SSB på anmodning av og i samarbeid med Beregningsutvalget. Spørreskjemaet er vedlagt bakerst i rapporten.

6.3.1 Valg av kommuner

Kommunene som er med i Beregningsutvalgets hovedundersøkelse får tilsendt spørreskjemaet for Beregningsutvalgets kartlegging av kommunenes utgifter til enslige mindreårige. Rundt 20 kommuner deltar i Beregningsutvalgets hovedundersøkelse. For å få kontinuitet og bedre datakvalitet deltar kommunene i cirka fem år. Dette betyr at det hvert år er noen nye kommuner. Kommuner med mange personer i hovedmålgruppen⁷ deltar hvert år.

Ved valg av kommuner til hovedundersøkelsen er det lagt vekt på å få med kommuner som er geografisk spredt, er av ulik størrelse og samlet har en stor andel av hovedmålgruppen. Noen av kommunene har ikke anledning til å svare på enslig mindreårig kartleggingen grunnet få eller ingen enslige mindreårige bosatt i kommunen, eller vanskeligheter med å dokumentere utgiftene.

6.3.2 Gjennomføring av undersøkelsen

I hver enkelt kommune blir det oppnevnt en kontaktperson, som har som oppgave å koordinere arbeidet med innhenting av opplysninger fra de ulike etater.

Beregningsutvalget inviterer hvert år utvalgskommunene til et to dagers introduksjonsseminar i desember, for kartleggingene for det inneværende året.

I februar og mars hvert år besøker Beregningsutvalget utvalgskommunene. Det avholdes møter med representanter for de ulike kommunale etater/kontorer som fremskaffer grunnlagsdata. Foreløpig

---

⁷ Hovedmålgruppen er Beregningsutvalgets målgruppe i hovedundersøkelsen; flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag som utløste integreringstilskudd i 2013, og som var førstegangsbosatt i perioden 2009-2013.

utfylte skjemaer blir sendt inn på forhånd og gjennomgått under besøket, og uklarheter og spørsmål fra kommunene blir tatt opp.

Beregningsutvalget gjennomgår hvert enkelt svarskjema og ber om tilleggsinformasjon der noe synes uklart, for å redusere usikkerheten i resultatene.

6.3.3 Kartlagte utgiftsområder

I spørreskjemaet blir kommunene bedt om å oppgi faktiske regnskapstall eller anslå hvor stor del av kommunens samlede kapasitet innenfor de ulike tjenestekområdene som i det aktuelle kartleggingsåret ble brukt på målgruppen.

Dersom kommunene ikke kjenner de faktiske regnskapstallene benyttes det som oftest en fremgangsmåte hvor kommunene bruker opplysninger om målgruppens andel av alle klienter for å beregne kapasitetsandelen. Først har en funnet opplysninger om hvor mange klienter som finnes totalt og hvor mange av disse som tilhører målgruppen. Deretter vektet kommunene målgruppens utgifter ut fra hvor mye tid som i gjennomsnitt brukes per klient i målgruppen sett i forhold til gjennomsnittet for øvrige klienter. Utvalget har laget en veiledning for vurdering av vektingsfaktoren. Beregningsutvalget er kritisk til vekter høyere enn 1,75.

Kommunale tjenester som inngår i denne spørreskjemaundersøkelsen er:

- Barne- og ungdomsvernet
- NAV/sosialtjenesten
- innvanderer-/flyktningkontortjenester
- tolketjenester
- bolig-/boligadministrasjon
- ekstratiltak i grunnskolen
- eksamensrettet grunnskoleopplæring
- introduksjonsprogrammet
- sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening
- støttekontakt, aktivisering og pleie og omsorg i hjemmet

Utgifter til kultur- og ungdomstiltak og felles kostnader er basert på kommunenes utgifter i hovedundersøkelsen.

Her følger en nærmere gjennomgang av de enkelte tjenestekområdene.

6.3.3.1 Barne- og ungdomsvernet

Klientrettede utgifter til enslige mindreårige med tiltak i barnevernet har de fleste kommunene oversikt over, slik at man kan få frem eksakte tall for utgiftene på dette området. Ved beregning av barnevernstjenestens utgiftsandel på funksjon 244, administrasjons- og saksbehandlingsutgifter, er usikkerheten på lik linje med sosialtjenesten. Kommunene har blitt bedt om å trekke fra barnevernsrefusjon og andre inntekter, som for eksempel sykkelønsrefusjon.

6.3.3.2 Sosial råd og veiledning

Beregningsutvalget kartlegger enslige mindreåriges andel av utgiftene til administrasjon og tiltak innenfor sosialtjenesten knyttet til råd, veiledning og vedtak om økonomisk sosialhjelp, samt ikke-klientførte tiltak og vergelønn. Noen kommuner har særskilt organisering av flyktningstjenester, som ved eget flyktningkontor, flyktningkonsulent m.m. I disse kommunene kan man lettere skille ut kostnadene til flyktninger og deretter enslige mindreårige. Disse tjenestene føres på KOSTRA-funksjon 242. I kommuner der det ikke er særskilt organisering, må man finne fram til de enslige mindreåriges andel av tjenestekapasiteten i de forskjellige områdene.

6.3.3.3 Bolig-/boligadministrasjonstjenester

Totale utgifter til bolig kartlegges ved telling av antall boliger til de enslige mindreårige og et anslag av markedsverdier. I tillegg kommer boligadministrative oppgaver (de enslige mindreåriges andel av disse). Identifisering av boliger som reelt er disponert til de enslige mindreårige kan i noen tilfeller være vanskelig.

Disse boligutgiftene er utgiftene som ikke blir refundert av Bufetat, jamfør rundskriv Q-05/2004. For å få refundert boligutgifter fra Bufetat må barnevernsutgiftene være høyere enn den kommunale egenandelen. I tillegg er det slik at kommuner som får refundert boligutgifter ikke får refundert alle utgiftene. Boligutgiftene som blir oppgitt i boligdelen av skjemaet, er ikke ført andre steder.

6.3.3.4 Ekstratiltak i grunnskolen

Når det gjelder ekstratiltak, som norsk og morsmål, skal kommunene rapportere de enslige mindreåriges andel av kostnaden til tiltak utover det som før 2006 ble dekket av det særskilte tilskuddet som nå inngår i rammetilskuddet. Det knyttes usikkerhet til kartlegging av ekstra utgifter utover en tilskuddsordning som ikke lenger finnes. Dette gjelder imidlertid svært få elever, og i kartleggingen av utgifter i 2013 har utvalget i større grad enn tidligere år kartlagt merutgiftene på dette området.

6.3.3.5 Eksamensrettet grunnskoleopplæring

Mange flyktninger mangler grunnskoleopplæring eller har for svake grunnleggende ferdigheter til å kunne klare seg i utdanningssystemet eller arbeidslivet. Dette er i svært liten grad en særskilt tjeneste for de enslige mindreårige, derfor må kommunene finne i hvor stor grad de enslige mindreårige bruker tjenesten.

6.3.3.6 Introduksjonsprogram

I spørreskjemaet blir det kun spurt om hvor mange enslige mindreårige i kommunen som deltok i introduksjonsprogrammet. I hovedundersøkelsen finner Beregningsutvalget hvor mye administrasjonsutgifter det var per deltaker i introduksjonsprogrammet per kommune. Dette blir da brukt som beregning.

6.3.3.7 Sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening

I tilfeller med særtiltak for de enslige mindreårige er det enkelt å identifisere utgiftene, men der det er generelle tiltak, er det vanskeligere å beregne de enslige mindreåriges andel av utgiftene. På dette området føres det lite fordi kommunenes utgifter til aktivisering i hovedsak blir rapportert gjennom introduksjonsordningen og eksamensrettet grunnskoleopplæring.

6.3.3.8 Støttekontakt, aktivisering og pleie og omsorg i hjemmet

Dette er individbaserte tiltak til de enslige mindreårige minus andel av tilskudd til ressurskrevende brukere. Helseutgifter holdes utenfor.

6.3.3.9 Kultur- og ungdomstiltak

Det blir ikke spurt om utgifter til kultur- og ungdomstiltak, men det brukes utgifter per person i de enkelte kommunene fra hovedundersøkelsen.

6.3.3.10 Felleskostnader

Det blir ikke spurt om utgifter til felleskostnader, men det brukes utgifter per person i de enkelte kommunene fra hovedundersøkelsen.

6.3.4 Tilskuddsordning for enslige mindreårige

Beregningsutvalget kartlegger hvor mye utvalgskommunene har mottatt i særskilt tilskudd til enslige mindreårige, for de enslige mindreårige som også utløser integreringstilskudd. Dette trekkes fra utgiftene. En oversiktstabell blir presentert i kapittel 4.

6.3.5 Beregning av en gjennomsnittsutgift per person per år for 2013

For å beregne gjennomsnittsutgift per enslige mindreårig summeres utgiftene for alle utvalgskommunene og dette divideres på totalt antall enslige mindreårig som er bosatt i de samme kommunene (beløpene er avrundet til nærmeste hundre kroner). Dette innebærer at kommuner med mange enslige mindreårige har større betydning for resultatet enn kommuner med færre.

Beregningsutvalget kartlegger netto driftsutgifter. Det betyr at statstilskudd, bortsett fra integreringstilskuddet, refusjoner, salgs- og leieinntekter og andre inntekter blir trukket fra brutto driftsutgifter på de områdene som inngår i undersøkelsen. Innenfor kartleggingen korrigeres det blant annet for de øremerkede/personrettede tilskuddene. Eksempler på dette er særskilte refusjoner innenfor barnevern, tilskudd til enslige mindreårige, tilskudd for funksjonshemmede osv.

6.3.6 Vurdering av kvaliteten på datamaterialet

Enslig mindreårig-undersøkelsen har noen av de samme utfordringene som er beskrevet i hovedundersøkelsens rapport⁸ kapittel 10.

Beregningsutvalget mener datakvaliteten på denne undersøkelsen er god, fordi dette er en avgrenset målgruppe som ofte trenger særskilt organisering fordi de er mindreårige uten foresatte i landet. Dette forsterkes av at målgruppen får tjenester fra i hovedsak barnevernet og eksamensrettet grunnskoleopplæring. Dette er tjenester hvor brukere og utgifter er lett å identifisere.

For nærmere drøfting av datakvaliteten, se avsnitt 6.5.

6.3.7 Kvalitetssikring

Utvalget sikrer kvaliteten på de innrapporterte tallene gjennom en rekke tiltak. Kartleggingen startet med å ha en gjennomgang av skjemaet og problemstillinger ved kommunebesøket i februar og mars. Kvaliteten sikres ytterligere ved en grundig gjennomgang av skjemaet fra hver kommune i Beregningsutvalget og oppfølgingsspørsmål til kommunene i etterkant av kommunemøtene.

---

⁸ 2013-kartleggingen av kommunenes utgifter til integrering og bosetting av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag, eller *hovedundersøkelsen*, finnes på www.imdi.no

6.4 Utgifter til kommunale helsetjenester

Av metodiske årsaker omfatter undersøkelsen ikke utgifter til den kommunale helsetjenesten. I forbindelse med 1996-kartleggingen av hovedundersøkelsen ble det utarbeidet tre rapporter fra ulike forskningsinstitusjoner hvor man så nærmere på utgifter i helsesektoren til målgruppen. Resultatene fra disse undersøkelsene er noe forskjellige (se forøvrig Beregningsutvalgets rapport fra 1996). Helseutgiftene ble i 1997 stipulert til 15 000 kroner per flyktning over femårsperioden og er siden blitt justert for etterfølgende utvikling i kommunal deflator. Kommunal deflator var på 3,6 prosent i 2013⁹. Helseutgifter per person i målgruppen over femårsperioden var dermed **29 300 kroner** i 2013.

Beregningsutvalget satte i 2006 ned et underutvalg, helseutvalget, som gjennomførte en begrenset spørreskjemaundersøkelse om kommunenes helseutgifter til målgruppen. Følgende fire kommuner deltok i denne undersøkelsen: Bamble, Stavanger, Trondheim og Rana. Hensikten var å prøve ut om det lot seg gjøre å finne rimelig gode anslag for kommunenes kostnader til helsetjenester for personer i målgruppen, ut fra kartlegging av utgifter til målgruppen på de aktuelle KOSTRA-funksjoner. Det ble samtidig gjort en vurdering av hvor mye tid og arbeid det gikk med fra kommunenes side for å gjennomføre en slik kartlegging av helseutgiftene. Helsekartleggingen viste at de fire deltakende kommunenes helseutgifter lå langt over de stipulerte helseutgiftene. For mer om helsekartleggingen, se Beregningsutvalgets rapport om denne undersøkelsen fra høsten 2006 (Beregningsutvalget 2006).

6.5 Drøfting – styrker og svakheter ved undersøkelsen

6.5.1 Styrker

En styrke ved denne kartleggingen er at flere kommuner har ført barnevernsutgiftene til enslige mindreårige som egne prosjektkoder i regnskapet. Dette øker treffsikkerheten i tallene.

Beregningsutvalget mener datakvaliteten på denne undersøkelsen er god, fordi dette er en avgrenset målgruppe som ofte trenger særskilt organisering fordi de er mindreårige uten foresatte i landet. Dette forsterkes av at målgruppen får tjenester fra i hovedsak barnevernet og eksamensrettet grunnskoleopplæring. Dette er tjenester hvor brukere og utgifter er lett å identifisere.

Dataene angående utbetalt introduksjonsstønad og sosialhjelpsstønad er basert på individopplysninger som rapporteres til SSB fra kommunene hvert år. Denne rapporten viser foreløpige tall per 15.mars.

En annen styrke er kvalitetssikringen Beregningsutvalget gjør, gjennom kommunebesøk, gjennomgang av alle skjemaene og oppfølgingsspørsmålene som blir sendt til kommunene.

Dekningsgraden av utvalget er på 20,3 prosent. Det vil si at Beregningsutvalget har kartlagt utgiftene til en av fem enslige mindreårige bosatt i Norge per 31.12.2013.

6.5.2 Svakheter

På de fleste områdene, utenom barnevernet, er det de samme svakheterne som er beskrevet i hovedundersøkelsens rapport kapittel 10.

Enslige mindreårig tilskudd blir utbetalt til og med det året den enslige mindreårige fyller 20 år. Noen kommuner "glemmer" de eldste enslige mindreårige. Beregningsutvalget har sammenlignet antallet enslige mindreårige oppgitt i skjemaet med antallet IMDi har gitt kommunene enslig mindreårig tilskudd til, og tatt kontakt med kommunene der det er store forskjeller. I årets kartlegging var det generelt lite avvik mellom IMDi og kommunens tall

---

⁹ Rapport fra det Tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi, mai 2014. Tilgjengelig på www.kmd.dep.no.

Vedlegg

Vedleggstabell 1 Antall enslige mindreårige bosatt i landet, fordelt på kull (bosettingsår), 2013. Ikke avrundet.

Bosettingsår	Antall førstegangsbosatte enslige mindreårige
2009	606
2010	669
2011	629
2012	471
2013	421

Kilde: IMDi

Kartlegging av kommunenes netto driftsutgifter i 2013 til bosetting og integrering av enslige mindreårige

Kommunenavn:

Denne undersøkelsen utføres av Statistisk sentralbyrå (SSB) på oppdrag fra Kommunesektorens organisasjon (KS) og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi).

VEILEDNING TIL SKJEMAET

Formål

Hensikten med undersøkelsen er å kartlegge kommunenes utgifter til bosetting og integrering av enslige mindreårige flyktninger. Denne undersøkelsen omfatter de samme tjenesteområdene som vi kartlegger i Administrasjonsundersøkelsen. Utgifter og inntekter ført i dette skjemaet skal fortsatt være inkludert i Administrasjonsundersøkelsen.

Målgruppen

Målgruppen omfatter enslige mindreårige som oppfyller følgende kriterier:

- * er førstegangsbosatt i landet i perioden 1.1.09 - 31.12.13,
- * utløste integreringstilskudd i 2013,
- * og utløste særskilt kommunalt tilskudd til enslige mindreårige i 2013 (NB! tilskuddet utløses t.o.m det året de fyller 20 år)

Utgiftsbegrep

Beregningsutvalget kartlegger netto driftsutgifter. Det betyr at statstilskudd, refusjoner, salgs- og leieinntekter og andre inntekter skal trekkes fra brutto driftsutgifter. Ordinært integreringstilskudd skal **ikke** trekkes fra i undersøkelsen.

Organisering i kommunen

Kontaktpersonen kommunen har utpekt, vil ha ansvaret for å koordinere innsamlingen av opplysningene i kommunen.

Dersom det skulle være spørsmål vedrørende undersøkelsen eller selve utfyllingen av skjemaet, ta gjerne kontakt på beregningsutvalget@ssb.no eller følgende personer:

Kari Kraakenes, tlf: 21 09 47 86, e-post: kkr@ssb.no
Else Bredeli, tlf: 21 09 42 55, e-post: ehf@ssb.no
Nina Gran, KS, tlf. 24 13 27 78 / 915 26 482, e-post: nina.gran@ks.no
Peter Oftebro Baum, IMDi, tlf: 47 75 18 71, e-post: peba@imdi.no

Det er også mulig å sende spørsmål via epost til; beregningsutvalget@ssb.no

Svarfrist

Vi ber om at spørreskjemaet blir fylt ut og returnert til Statistisk sentralbyrå; pr. e-post til **beregningsutvalget@ssb.no** innen

12. mars 2014.

Takk for hjelpen!

Kontaktperson fra kommunen vedrørende skjema om enslige mindreårige:		
	Tlf. nr:	<input type="text"/>
	E-post:	<input type="text"/>

1. ANTALL ENSLIGE MINDREÅRIGE - BOFORHOLD OG TILKNYTNING TIL BARNEVERNET

Målgruppen:

Målgruppen omfatter enslige mindreårige som oppfyller følgende kriterier:

* er førstegangsbosatt i landet i perioden 1.1.09 - 31.12.13,

* utløste integreringstilskudd i 2013,

* og utløste særskilt kommunalt tilskudd til enslige mindreårige i 2013 (NB! tilskuddet utløses t.o.m det året de fyller 20 år).

Dette gjelder alle enslige mindreårige som kommunen har ansvar for. De fleste er bosatt i kommunen, men noen kan være bosatt utenfor.

1.1 Hvor mange i målgruppen av enslige mindreårige hadde kommunen ansvar for pr 1.1. og 31.12.?

A) Antall pr. 1.1.13:

B) Antall pr. 31.12.13:

1.2 Hvor mange ble førstegangsbosatt i kommunen i løpet av 2013?

Antall førstegangsbosatte i 2013:

1.3 Hvor mange av de i målgruppen av enslige mindreårige bodde per 31.12.13 i:

- Fosterhjem i familie og nære nettverk:

- Fosterhjem utenom familie og nære nettverk:

- Egen bolig/hybel:

- Bolig med oppfølging (bl.a. heldøgns bemannet bolig):

- Barnevernsinstitusjon:

- Annet (spesifiser):

Sum (skal stemme overens med antallet per 31.12.13 i pkt 1.1):

1.4 Antall personer i målgruppen av enslige mindreårige med barnevernstiltak i 2013, som har utløst refusjon fra Bufetat:

1.5 Oppgi regnskapstall for utløst enslig mindreårigtilskudd til målgruppen av enslige mindreårige i 2013.

Tilskuddet deles ut månedsvis for bosatte i løpet av 2013:

Kontroll av enslig mindreårigtilskudd delt på antall enslig mindreårige (deltallet)

1.6 Redegjør kort for hvordan arbeidet med enslige mindreårige er organisert:

2. ADMINISTRASJON OG KLIENTRETTEDE TILTAK - BARNE- OG UNGDOMSVERNET

2.1 Barnevernstjenesten

Barnevernstjenesten - ledelse, saksbehandling og forvaltning

Lønnsutgifter og andre driftsutgifter knyttet til barnevernstjenesten (administrasjon og saksbehandling, KOSTRA-funksjon 244) skal føres i spm 2.1.2

Dersom ikke kommunen kjenner de faktiske utgiftene, er det fornuftig å anslå utgiftene med basis i en vurdering av hvor mange månedsverk/årsverk som er brukt i barnevernstjenesten.

Når kommunen beregner utgiftene er det viktig å ta med både lønn, sosiale utgifter og driftsutgifter (kontorhold, inventar/utstyr, lokaler, sektoradministrasjon og ledelse)

Vær oppmerksom på at det (blant annet innen andre KOSTRA-funksjoner) kan finnes relevante utgifter som skal medregnes her, i tilknytning til:

- PP-tjenesten
- advokatbistand
- psykolog
- helsestasjonens arbeid med forebyggende barnevern

2.1.1

Antall i målgruppen av enslige mindreårige med barnevernstiltak i løpet av året:

Barneverns-tiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet (funksjon 251)	Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet (funksjon 252)
---	---

--	--

2.1.2

Utgifter til administrasjon og saksbehandling innenfor barne- og ungdomsvernet i 2013 (funksjon 244) knyttet til målgruppen av enslige mindreårige

	Regnskapstall 2013
Lønn og sosiale utgifter (art 010 - 099)	
Andre driftsutgifter (art 100 - 480, men ikke 290)	
Brutto driftsutgifter	
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)	
Netto driftsutgifter	
Kontroll: Netto driftsutgifter delt på ant EM med tiltak	

Forklar kort hvordan utgiftene er beregnet

2.2 Klientrettede tiltak i barnevernet

Klientrettede tiltak - brutto driftsutgifter og refusjonsinntekter fra staten

Rundskriv Q-05/2004 gir nærmere retningslinjer for hvilke utgifter til bosetting og integrering av enslige mindreårige flyktninger som kommunen kan få refundert som klientrettede utgifter i barnevernet.

Godkjente brutto driftsutgifter til barnevernstiltak fratrekkes en månedlig kommunal egenandel på kr 15 524 (årlig egenandel kr. 186 288).

Utgifter til barnet som kan refunderes via Bufetat:

- lønn til personale i kommunale tiltak
- lønn inntil 3 mnd for leder, 1 mnd for ansatte ved etablering av nytt botiltak
- veiledning av fosterforeldre
- utgifter til livsopphold
- husleie
- renter på huslån når kommunen er eier
- støtte og oppfølging til særskilte behov. NB: ikke tiltak under sosialtjenesteloven
- leksehjelp
- innkjøp eller leasingutgift på bil (fordeles over flere år)
- løpende utgifter til bil (drivstoff, forsikring, årsavgift)

Utgifter til barnet som ikke refunderes via Bufetat:

- kjøp eller tilpasning av bolig
- møbler og inventar
- kjøp av bil som engangsutgift
- skole/utdanning
- helsetjenester
- reiser for barnet selv eller besøkende til barnet
- vergelønn
- tolk
- ekstrautgifter som fremkommer i ansvar- og betalingsrundskrivet: Q-06/2007

Lønnsutgifter og andre driftsutgifter knyttet til klientrettede tiltak i barnevernet skal føres under spm 2.2.1 (KOSTRA-funksjonene 251 - Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet og 252 - Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet).

I tabellen under skal alle tiltaksutgifter i barnevernet for målgruppen av enslige mindreårige tas med - også der hvor tiltakene ikke utløser statlig refusjon fra Bufetat.

2.2.1

Utgifter til vedtatte tiltak i henhold til Lov om barnevernstjenester i 2013 (funksjon 251 og 252) knyttet til målgruppen av enslige mindreårige

	Regnskap 2013	
	Funksjon 251	Funksjon 252
Lønn og sosiale utgifter (art 010 - 099)		
Andre driftsutgifter (art 100 - 480, men ikke 290)		
Brutto driftsutgifter		
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)		
- herav statlig refusjon		
Netto driftsutgifter		
<i>Kontroll: Netto driftsutgifter per barn med tiltak</i>		

Forklar kort hvordan utgiftene er beregnet

3. SOSIAL

Her skal kommunen føre opp utgifter til administrasjon og tiltak innen sosialtjenester, knyttet til råd og veiledning, og vedtak om økonomisk sosialhjelp. Utgiftene er som regel ført på KOSTRA-funksjon 242.

I mange kommuner er ansvar for mottak, bosetting og oppfølging av enslige mindreårige forankret i sosialtjenesten. Dette kan være organisert gjennom et eget flyktningkontor eller som en del av sosialtjenesten i NAV.

Dersom kommunen har en særskilt enhet som kun arbeider med enslige mindreårige, kan andelen av utgiftene for målgruppen av enslige mindreårige føres direkte inn i 3.3. Dersom det er behov for å anslå utgiftene er det mest hensiktsmessig å gjøre dette ved å vurdere hvor mange månedeverk/årsverk i sosialtjenesten som jobber med enslige mindreårige. Når kommunen beregner utgiftene er det viktig å ta med både lønn, sosiale utgifter og driftsutgifter (kontorhold, inventar/utstyr, lokaler, sektoradministrasjon og -ledelse).

- Få enslige mindreårige mottar økonomisk sosialhjelp. Ta eventuelt med utgifter til saksbehandling og stønad.
- Dersom kommunen har utgifter til vergelønn tas dette med i pkt 3.2, med mindre utgiftene er ført under barnevernet.
- Dersom tolkeutgifter er ført under sosialtjenesten, kan en viss andel henføres til målgruppen av enslige mindreårige.

3.1

Antall personer i målgruppen av enslige mindreårige som mottok sosialhjelp i løpet av året
SUM utbetalt økonomisk sosialhjelp til målgruppen av enslige mindreårige i 2013 (funksjon 281)

3.2

Sum utbetalt vergelønn for personer i målgruppen av enslige mindreårige i 2013

--

3.3

Utgifter til administrasjon og tiltak innen sosialtjenesten/flyktningkontoret i 2013 (funksjon 242) - knyttet til målgruppen av enslige mindreårige

	Regnskapstall 2013
Lønn og sosiale utgifter (art 010 - 099)	
Andre driftsutgifter (art 100 - 480, men ikke 290)	
Brutto driftsutgifter	
Brutto driftsinntekter (art 600 - 890, men ikke 729 og 790)	
Netto driftsutgifter	

Forklar kort hvordan utgiftene over er beregnet

--

3.4

Mange kommuner har etableringsutgifter for enslige mindreårige, som ikke er klientført. Det kan være kjøp av møbler og inventar, transportmidler, reiser for barnet. Ta med slike utgifter under dersom de ikke er ført i andre deler av skjemaet.

Etableringsutgifter til personer i målgruppen av enslige mindreårige som ikke er klientført

Type utgift/stønad:	Utgiftsført i 2013	Ført på funksjon:	Kommunalt tjenesteområde:

4. BOLIGER OG BOLIGADMINISTRASJON

Grunnlaget for utgiftene er i utgangspunktet hva kommunen fører på KOSTRA-funksjon 265 (Kommunalt disponerte boliger), 283 (Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig) og 121 (Forvalningsutgifter i eiendomsforvaltningen). Det er imidlertid viktig å være oppmerksom på at utgifter også kan være ført på andre funksjoner. Dette kan være avhengig av hvordan arbeidet med bosetting av enslige mindreårige er organisert i kommunen.

4.1. Kommunalt eide boliger

4.1.1

Eide kommunen i 2013 boligenheter som ble utleid til/disponert av enslige mindreårige?

- ja - gå til 4.1.2
nei - gå til 4.2

4.1.2 Antall og hva slags type kommunalt eide boliger disponert for målgruppen av enslige mindreårige

Antall hybler/ordinære kommunale boliger pr. 31.12.2013

Antall kommunalt eide bokollektiv pr. 31.12.2013

Andre boliger pr 31.12.2013, spesifiser:

4.1.3

Samlet markedsverdi for kommunal bolig disponert for målgruppen av enslige mindreårige fratrukket tilskudd fra Husbanken og fellesgjeld i borettslag:

Samlet markedsverdi for hybler/ordinære boliger for målgruppen av enslige mindreårige

Samlet markedsverdi for bokollektiv for målgruppen av enslige mindreårige

Samlet markedsverdi andre boliger disponert for målgruppen av enslige mindreårige

Antall boliger per 31.12.2013 diponert for målgruppen, som er anskaffet uten tilskudd til utleieboliger fra Husbanken

--

Antall boliger i borettslag per 31.12.2013 disponert for målgruppen

--

Forklar hvordan dere har beregnet markedsverdien i kommentarfeltet under eller i egen arkfane:

--

Hvordan skjer utgiftsføring og inntektsføring av husleie i kommunen? Sender boligkontoret krav til barnevern eller flyktningkontor?

--

4.1.4

Utgifter til utleie/disponering av kommunalt eide boliger disponert for enslige mindreårige i 2013

Kalkulatoriske kapitalkostnader anslås av beregningsutvalget	
	Regnskapstall 2013
Vedlikeholdsutgifter fra driftsregnskapet	
Energi	
Kommunale avgifter	
Forsikringer	
Kommunal bostøtte	
Andre utgifter	
Brutto driftsutgifter	
Leieinntekter i 2013	
Andre inntekter	
Sum driftsinntekter	
Netto driftsutgifter	

Kontroll: Beregnet gjennomsnittlig husleie per bolig per mnd

Er denne beregnede månedlige husleien innenfor forventet verdi/nivå?

Ja
Nei

4.2. Kommunal leide boliger

4.2.1

Leide kommunen i 2013 boligenheter som ble utleid til/disponert av enslige mindreårige?

ja - gå til 4.2.2
nei - gå til 4.3

4.2.2

Antall boliger kommunen leide for personer i målgruppen av enslige mindreårige pr. 31.12.2013

4.2.3

Utgifter til utleie/disponering av kommunalt leide boliger i 2013 - knyttet til personer i målgruppen av enslige mindreårige

	Regnskapstall 2013
Brutto driftsutgifter (art 010-480, men ikke 290)	
Sum driftsinntekter (art 600-890, men ikke 729 og 790)	
Netto driftsutgifter	

4.3. Boligadministrasjon

4.3.1 Utgifter til forvaltning/administrasjon av boliger til enslige mindreårige i 2013 - knyttet til målgruppen av enslige mindreårige

		Regnskapstall 2013
Brutto driftsutgifter (art 010-480, men ikke 290)		
Sum driftsinntekter (art 600-890, men ikke 729 og 790)		
Netto driftsutgifter		

Forklar kort hvordan utgiftene over er beregnet - utføres boligfremskaffelse/forvaltning av flyktningtjenesten?

Til kontaktperson for kartleggingen: Vennligst kontrollér at utgiftene som er ført i del 4 ikke er tatt med under andre punkt i skjemaet.

5. EKSTRATILTAK I GRUNNSKOLEOPPLÆRING

Ordinær grunnskoleopplæring for enslige mindreårige blir dekket gjennom statlig rammetilskudd til kommunen.

Under dette punktet skal kommunen føre opp ekstratiltak i grunnskolen som kommer i tillegg til ordinær grunnskoleopplæring. Slike utgifter er som regel ført på KOSTRA-funksjonene 202 og 222.

Eksempler på relevante tiltak kan være:

- opplæring utover det som tidligere ble dekket av tilskudd til særskilt norsk/morsmål, og som gir ekstra utgifter i forhold til ordinær opplæring (f.eks. tilleggskostnader ved organisering av elevene i egne innføringsklasser)
- støttelærer
- assistenter
- utgifter til leksehjelp
- miljøarbeider
- utgifter til tolk ved foresattsamtaler
- PP-tjenesten

Dersom kommunen i forbindelse med ekstratiltak i skolen har kostnader til bruk av lokaler, kan dette tas med her (husleie, renhold, m.m.)

Det skal ikke tas med utgifter til leksehjelp, tolk eller andre utgifter som er utgiftsført i barnevernet.

5.1

Totalt antall personer i målgruppen av enslige mindreårige 6-15 år i grunnskoleopplæring i løpet av året

Vår	Høst

5.2

Totalt antall elever i innføringsklasser/mottaksklasser i kommunen

- Herav antall i målgruppen av enslige mindreårige

Vektet gjennomsnitt av vår (7 mnd) og høst (5 mnd) for alle elever i kommunen

Vektet gjennomsnitt av vår (7 mnd) og høst (5 mnd) for enslige mindreårige

Vår	Høst

5.3

Sum netto driftsutgifter til innføringsklasser/mottaksklasser i kommunen

- Herav netto driftsutgifter til personer i målgruppen av enslige mindreårige

Kontroll: Netto driftsutgifter/vektet gjennomsnitt per elev i kommunen

Kontroll: Netto driftsutgifter/vektet gjennomsnitt per enslig mindreårig elev i kommunen

5.4

Andre ekstratiltak i grunnskolen i 2013 - knyttet til målgruppen av enslige mindreårige

	Kort beskrivelse av tiltaket	Netto driftsutgifter
Tiltak 1		
Tiltak 2		
Tiltak 3		
Tiltak 4		
Tiltak 5		
SUM		

Forklar kort hvordan utgiftene over er beregnet

6. EKSAMENSRETTET GRUNNSKOLEOPPLÆRING FOR VOKSNE

Utgifter knyttet til grunnskoleopplæring for målgruppen av enslige mindreårige over 16 år tas med i denne delen av skjemaet. NB: personer i målgruppen av enslige mindreårige kan være t.o.m. det året de fyller 20 år. Asylsøkere skal ikke tas med her, da de ikke omfattes av integreringstilskuddet. For de kommunene som gir slik undervisning til asylsøkere er det viktig å synliggjøre en konkret beregning av målgruppens andel.

Dersom kommunen har egne undervisningsopplegg for enslige mindreårige, kan andelen for målgruppen av enslige mindreårige utgiftene føres direkte inn i nederste felt under pkt. 6.2. Dersom det ikke er eget opplegg, beregnes utgiftene basert på andel elever/undervisningstimer.

6.1

Totalt antall elever i grunnskoleopplæring for voksne i kommunen

- Herav antall i målgruppen av enslige mindreårige

Vektet gjennomsnitt av vår (7 mnd) og høst (5 mnd) for alle elever i kommunen

Vektet gjennomsnitt av vår (7 mnd) og høst (5 mnd) for enslige mindreårige

Vår	Høst

6.2

Sum netto driftsutgifter til grunnskoleopplæring for voksne i kommunen

- Herav netto driftsutgifter til målgruppen av enslige mindreårige

Kontroll: Netto driftsutgifter/vektet gjennomsnitt per elev i kommunen

Kontroll: Netto driftsutgifter/vektet gjennomsnitt per enslig mindreårig elev i kommunen

Forklar kort hvordan utgiftene over er beregnet - er det egne grupper for enslige mindreårige?

7. INTRODUKSJON OG SYSSELSETTING

7.1. Introduksjonsprogram

7.1.1

Antall personer i målgruppen av enslige mindreårige i introduksjonsprogram i løpet av året:

7.1.2

Gjennomsnittlig, hvor lenge har enslige mindreårige introdeltagere deltatt i introduksjonsprogrammet i 2013?

mnd

7.2 Øvrige aktive tiltak - sysselsetting, yrkeskvalifisering og arbeidstrening

7.2.1

Utgifter til øvrige aktive tiltak i 2013 - knyttet til målgruppen av enslige mindreårige

	Kort beskrivelse av tiltaket	Netto driftsutgifter
Tiltak 1		
Tiltak 2		
Tiltak 3		
SUM		

8. STØTTEKONTAKT, AKTIVISERING OG PLEIE OG OMSORG I HJEMMET

Her tas med netto driftsutgifter for tiltak som er hjemlet i ny lov om kommunale helse- og omsorgstjenester §3.2. Det skal ikke tas med helseutgifter, dvs. tiltak som er hjemlet i helselovgivningen. I den nye loven er det tjenester definert som omsorgstjenester som er aktuelle.

Aktuelle tiltak er:

- Praktisk bistand (hjemmehjelp) og opplæring, herunder brukerstyrt personlig assistanse - knyttet til målgruppen av enslige mindreårige.
- Støttekontakt og avlastingstiltak for de i målgruppen av enslige mindreårige og herboende slekt som har et særlig tyngende omsorgsarbeid.
- praktisk bistand (hjemmehjelp) og opplæring, herunder brukerstyrt personlig assistanse - knyttet til målgruppen av enslige mindreårige
- plass i institusjon for funksjonshemmede eller bolig med heldøgns omsorgstjenester eller avlastningsbolig - knyttet til målgruppen av enslige mindreårige

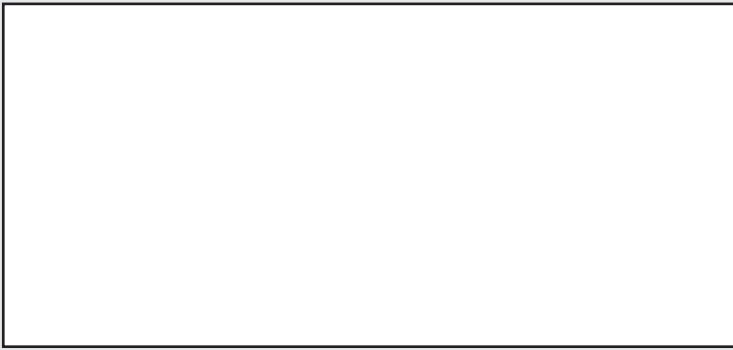
Merk: IMDi gir (etter søknad) et eget tilskudd til å dekke utgifter til funksjonshemming eller adferdsproblemer. Hvis utgifter som kommer med i denne undersøkelsen dekkes/delvis dekkes av dette tilskuddet, skal beløpet føres som inntekt der utgiften er ført. Men ta kun med de inntektene som er med i kartlagte utgifter, ikke det som brukes til øvrige helsetjenester, som ikke kartlegges.

Anvendt statlig tilskudd til funksjonshemmede flyktninger/brukere med ressurskrevende tjenester skal trekkes fra.

8.1

Utgifter til støttekontakt, aktivisering og pleie og omsorg i hjemmet i 2013 - knyttet til målgruppen av enslige mindreårige

Type tiltak:	Brutto utgifter	Brutto inntekter	Netto utgifter
Sum utgifter			

**Returadresse:
Integrerings- og mangfoldsdirektoratet
IMDi Postboks 8059 Dep. 0031 Oslo**

**Kommunenes utgifter til bosetting og integrering
av enslige mindreårige flyktninger i 2013.**

Sluttrapport fra Beregningsutvalget august 2014.